

SYLLABUS

INTERNATIONAL EUROPEAN
UNIVERSITY

EUROPEAN SCHOOL
OF BUSINESS

SYLLABUS

Course Name		

Фінанси, гроші та кредит

Lecturer (s)		

Приймак Наталія Володимирівна

Lecturer's profile		

<https://business.ieu.edu.ua/pro-yemsh/struktura-kafedry-vykladachi/kafedry/kafedra-menedzhmentu#zzz-004>

Consultations	

online consulting —

offline consulting Понеділок 14:00-16:00

Contact number		

+380 67 582 88 53

E-mail		

nataliyapryimak@ieu.edu.ua

Discipline page		

<https://business.ieu.edu.ua/navchannia/orhanizatsiia-osvitnoho-protsesu/robochi-prohramy/bakalavrat>

Form of final control	test	def. test	exam
	☐	☐	☒

SYLLABUS

1 Коротка анотація дисципліни

Від розуміння світових фінансових процесів, інформаційного забезпечення та вміння ефективно використовувати сучасний фінансовий та грошово-кредитний інструментарій значною мірою залежить успіх та місце суб'єктів економічних відносин у світовій ієрархії. У зв'язку з цим для держави, яка претендує зайняти належне місце в глобальному просторі, особливо актуальною стає підготовка фахівців, котрі здатні аналізувати такі економічні явища, як фінанси, гроші, грошовий ринок та кредит. А також відмічати зміни в їхньому функціонуванні та виробляти адекватні підходи в сучасній економічній політиці, а розвиток ринкових відносин зумовлює підвищення фінансів, грошей та кредиту в різних галузях економіки України. Наукове розуміння проблем фінансів, грошей, грошового обігу, кредитних, податкових і бюджетних відносин є необхідною складовою професійних економічних знань студентів.

2 Передумова вивчення дисципліни

Вивчення навчальної дисципліни є сутність фінансів, грошей та кредиту, їх функцій в суспільстві, роль в процесі становлення ринкової економіки, склад кредитної системи і функцій її окремих компонентів, а також актуальні проблеми грошового обігу та кредитування.

3 Мета та цілі дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни є набуття фахівцями компетенцій щодо формування системи фундаментальних знань з теорії фінансів, грошей та кредиту та системи розвитку сучасних фінансових і грошово-кредитних відносин суспільства.

Основними завданнями (цілями) вивчення дисципліни «Фінанси, гроші та кредит» є з'ясування: сутності грошей, їх появи та еволюції в умовах розвитку ринку; закономірностей грошового та кредитного обігу в умовах ринкового господарства; принципів і форм організації сучасної грошово-кредитної системи; сутності методів, принципів та інструментів грошово-кредитної політики, закономірностей у сфері фінансових відносин держави, суб'єктів господарювання і населення; особливостей вітчизняної та зарубіжних ринкових моделей грошей і кредиту; характеристики ринку позичкових капіталів, грошового обігу, банків та банківської діяльності; функціонування спеціалізованих небанківських інститутів; шляхів використання закономірностей у сфері фінансових відносин у практиці фінансової роботи; тенденції розвитку національного та міжнародного фінансового ринку тощо.

4 Результати навчання

ПРН 4. Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень.

ПРН 6. Виявляти навички з пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.

ПРН 8. Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації.

ПРН 12. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації в процесі прийняття управлінських рішень.

ПРН 16. Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.

ПРН 17. Виконувати дослідження індивідуально та/або в групі під керівництвом лідера.

5 Кредити ECTS

4 кредити ЕСТС / 120 академічних годин

Назви змістових розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	сем.	інд.	с.р.		л	п	сем.	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий розділ 1. Фінанси і фінансові системи												
Тема 1. Фінанси як наука: сутність та функції. Фінансова система держави.	7	2	1	-	-	4	8	2	-	-	-	6
Тема 2. Фінансова політика держави, фінансовий контроль та фінансовий механізм.	7	2	1	-	-	4	8	-	2	-	-	6
Тема 3. Фінансовий ринок: сутність та функції.	7	2	1	-	-	4	6	-	-	-	-	6
Тема 4. Бюджет та бюджетна система держави.	8	2	2	-	-	4	10	2	-	-	-	8
Тема 5. Податки та податкова система держави	7	2	1	-	-	4	6	-	-	-	-	6
Тема 6. Державні цільові фонди	5	2	-	-	-	3	6	-	-	-	-	6
Тема 7. Фінанси суб'єктів господарювання	5	2	-	-	-	3	8	-	-	-	-	8
Тема 8. Міжнародні фінанси	6	2	-	-	-	4	8	-	-	-	-	8
<i>Контрольна робота №1</i>	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом за змістовим розділом 1	54	16	8	-	-	30	60	4	2	-	-	54
Змістовий розділ 2. Гроші, теорія грошей, грошові системи, інфляція												
Тема 9. Еволюція виникнення грошей, їх сутність та необхідність	7	2	1	-	-	4	6	-	-	-	-	6
Тема 10. Функції грошей. Види грошей та їх вартість	6	2	-	-	-	4	8	-	-	-	-	8
Тема 11. Грошовий обіг та грошова система.	7	1	1	-	-	5	9	-	2	-	-	7
Тема 12. Грошовий ринок: особливості його функціонування і стабілізації	7	2	1	-	-	4	6	-	-	-	-	6
Тема 13. Інфляція та грошові реформи.	7	2	1	-	-	4	6	-	-	-	-	6
Разом за змістовим розділом 2	34	10	4	-	-	20	38	2	2	-	-	34

SYLLABUS

6 Структура дисципліни

Назви змістових розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	сем.	інд.	с.р.		л	п	сем.	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий розділ 3. Теорія кредиту												
Тема 14. Роль кредиту у ринковій економіці.	8	2	2	-	-	4	10	2	-	-	-	8
Тема 15. Сучасні кредитні системи	7	2	1	-	-	4	6	-	-	-	-	6
Тема 16. Спеціалізовані кредитно-фінансові установи	7	2	1	-	-	4	6	-	-	-	-	6
Захист індивідуального науково-дослідного	10	-	-	-	-	10	-	-	-	-	-	-
Контрольна робота №3	32	6	4	-	-	22	22	2	-	-	-	20
Разом за змістовим розділом 1	120	32	16	-	-	72	120	8	4	-	-	108

7 Перелік обов'язкових завдань

1. Фінанси як наука: сутність та функції. Фінансова система держави.
2. Бюджет і бюджетна система держави.
3. Еволюція виникнення грошей, їх сутність та необхідність.
4. Сучасні кредитні системи.
5. Роль кредиту у ринковій економіці.
6. Грошовий ринок: особливості його функціонування і стабілізація.
7. Грошовий обіг та грошова система.

8 Перелік вибіркових завдань

1. Студент вивчає історичне становлення фінансів та розвиток фінансів як наукової категорії.
2. Студент вивчає вплив світової фінансової кризи на Україну.
3. Студент аналізує системи оподаткування України.
4. Студент вивчає зарубіжний досвід у побудові бюджетної системи.

9 Ознаки дисципліни

Термін викладання	Семестер	Міжнародна дисциплінарна інтеграція	Курс рік (навчання)	Цикли: загальної підготовки/ професійної підготовки/ вільного вибору
1 семестр	4 семестр	так	2 курс	Цикл професійної підготовки

SYLLABUS

10 Система оцінювання та вимоги. Загальна система оцінювання дисципліни

У процесі вивчення дисципліни здійснюється поточний та підсумковий контроль знань студентів. Підсумкова оцінка у формі іспиту виставляється відповідно до сумарного рейтингу студента.
QR Code: <https://ieu.edu.ua/docs/pol-mark-esb.pdf>

За результатами поточного контролю протягом семестру студент може отримати максимально – 100 балів, мінімальна сума балів, що дозволяє студенту бути атестованим з дисципліни – 60 балів.

Співвідношення між національними та ECTS оцінками і рейтингом студента: QR Code: <https://ieu.edu.ua/docs/pol-mark-esb.pdf>

11 Умови допуску до підсумкового контролю

Мінімальна кількість балів, яку повинен набрати здобувач освіти за поточну навчальну діяльність за семестр для допуску до підсумкового контролю – 36 балів. Оцінка за дисципліну визначається як сума підсумкового балу за поточну діяльність та балу за підсумковий контроль і виражається за багатобальною шкалою.

Оцінка з дисципліни, яка завершується іспитом, визначається як сума балів за поточну навчальну діяльність (не менше 36), бали за індивідуальну самостійну роботу здобувача освіти (не більше 6) та балів за іспит (не менше 24).

Загальний бал з дисципліни становить 100. Сумарна оцінка за вивчення дисципліни виставляється за національною та європейською шкалою.

Підсумковий контроль у формі іспиту проводиться після завершення вивчення усіх тем дисципліни і складається здобувачами освіти у період залікової сесії.

QR Code: <https://ieu.edu.ua/docs/050.pdf>

12 Політика дисципліни

Для продуктивної навчально-пізнавальної діяльності студентів при вивченні дисципліни здійснюються актуальні лекції та семінари у вигляді презентацій, робота в групах, семінарів-дискусій.

На заняттях та під час перебування в університеті студент повинен поважно ставитися до викладачів, співробітників та інших студентів, відвідувати заняття згідно з розкладом, приходити вчасно і не залишати аудиторії без дозволу викладача. Необхідно виконувати всі академічні завдання і роботи у визначені терміни.

Викладач, у свою чергу повинен постійно підвищувати свій професійний рівень, педагогічну майстерність, загальну культуру, забезпечувати умови для засвоєння студентами навчальних програм на рівні обов'язкових вимог щодо змісту, рівня та обсягу освіти, сприяти всебічному професійному розвитку студентів. Обов'язково дотримуватися навчально-тематичного плану, не спізнюватися на заняття, не допускати жодних проявів корупції, дискримінації, булінгу, цькування та утиску прав здобувачів освіти.

SYLLABUS

13 Політика щодо пропусків занять та виконання завдань пізніше встановленого терміну

Студент, який з поважних причин, підтверджених документально, не підлягав поточному контролю має право пройти поточний контроль у двотижневий термін після повернення до навчання.

Студент, що був відсутній на заняттях без поважних причин, не брав участі у заходах поточного контролю, не ліквідував академічну заборгованість, не допускається до підсумкового семестрового контролю знань з цієї дисципліни, а в день складання іспиту в екзаменаційній відомості науково-педагогічним працівником виставляється оцінка «недопущений». Повторне складання іспиту з дисципліни призначається за умови виконання всіх видів навчальної, самостійної (індивідуальної) роботи, передбачених робочою навчальною програмою дисципліни, і проводиться згідно із затвердженням директором графіком ліквідації академічної заборгованості.

QR Code: <https://ieu.edu.ua/docs/050.pdf>

14 Політика дотримання академічної доброчесності

Учасники освітнього процесу керуються принципами академічної доброчесності QR Code: <https://ieu.edu.ua/docs/011.pdf>

15 Рекомендовані джерела інформації

Основна (базова):

1. Коваленко Д.І. Фінанси, гроші та кредит: теорія та практика [текст] : навч. Посіб. /Д.І. Коваленко, В.В. Венгер – К. : “Центр учбової літератури”, 2021. – 578 с.
2. Голюк В.Я. Фінанси, гроші та кредит: навч.посібн. – К.: вид-во КІП. – 2017. – 340 с.
3. Фінанси підприємств. М.О. Данилюк, І.Г. Фадєєва, Н.Я. Спасів, У.Я. Витвицька, І.М. Данилюк-Черних: Навчальний посібник затверджений вченою радою ІФНТУНГ (протокол від 27.02.2017 р. No 02/572) – Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2017. – 188 с.
4. Гроші та кредит [Текст] : підручник / Ільчук П.Г. [та ін.] – Львів : Сорока Т.Б., 2016. – 410 с.
5. Онищенко В.О. Фінанси (державні, корпоративні, міжнародні): підручник – К.: Центр учбової літ., 2016. – 600 с.
6. Оришин Т. М. Фінанси : навч. посібн. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2018. – 332с.
7. Замкова Н. Л. Державні фінанси : [навч. посіб.] / Н. Л. Замкова, І. В. Гнидюк, Ю. А. Романовська ; Київ. нац. торг.-екон. ун-т, Вінниц. торг.-екон. ін-т. - Вінниця : Вид.-ред. від. ВТЕІ КНТЕУ, 2015. -463 с.
8. Удосконалення управління державними фінансами та реформування податкової системи України: монографія / За ред. Т. І. Єфименко. – К. : ДННУ «Акад. фін. управління», 2015. – 446 с.
9. Карлін М. І. Фінанси країн Європейського Союзу : навч. посіб. / М. І. Карлін. – К. : Знання, 2011. – 639 с.
7. Кремень О. І. Фінанси : навч. посіб. / О. І. Кремень, В. М. Кремень. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 412 с.
10. Каламан О. Б. Гроші. Фінанси. Кредит: навч. посіб / О. Б. Каламан, Д. Ф. Харківський. - О.: Фенікс, 2013. - 281 с.
11. Сучасні фінансові ринки: Монографія / Лук'янов В. С. — К., 2013.— 479 с.
12. Гроші та кредит: підручник / [М. І. Савлук та ін.] ; за наук. ред. д-ра екон. наук, проф., засл. діяча науки і техніки України М. І. Савлука ; Держ. вищ. навч. закл. "Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана". - 6-те вид., переробл. і допов. - К.: КНЕУ, 2011. - 590 с.

ДОПОМІЖНА:

1. Бюджетний кодекс України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>.

2. Конституція України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>
3. Податковий кодекс України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
4. Закон України “Про банки і банківську діяльність” від 07.12.2000 No 2121-III.
5. Закон України “Про Національний банк України” від 20.05.1999 No 679-XIV.
6. Указ Президента України “Про грошову реформу в Україні” від 25.08.1996 No 762/96.
7. Закон України «Про пенсійне забезпечення» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1788-12>
8. Закон України «Про цінні папери і фондову біржу» [Електронний ресурс]. – Режим доступу / <http://zakon2.rada.gov.ua>
9. Положення Національного банку України “Про порядок формування та використання резерву для відшкодування можливих втрат за кредитними операціями банків”, затверджене постановою Правління НБУ від 29.09.97 No 32a3.
10. Інструкція Національного банку України “Про порядок регулювання діяльності банків в Україні”, затверджена постановою Правління НБУ від 28.08.2001 No 368.
11. Постанова Правління Національного банку України "Про затвердження Положення про організацію готівкового обігу і ведення емісійно-касових операцій у банківській системі в особливий період" 05.05.2018 No 51
12. Постанова Правління Національного банку України "Про затвердження Інструкції щодо організації роботи банківської системи в надзвичайному режимі" від 22.07.2014 No 435.
13. Постанова Правління Національного банку України "Про приведення статутного капіталу банків у відповідність до мінімально встановленого розміру" від 06.08.2014 No 464.
14. Постанова Правління Національного банку України "Про врегулювання ситуації на валютному ринку України" від 20.08.2014 No 515.
15. Постанова Правління Національного банку України "Про введення додаткових механізмів для стабілізації грошово-кредитного та валютного ринків України" від 29.08.2014 No 540.
16. Фінанси (державні, корпоративні, міжнародні): підруч. для студентів ВНЗ / В. О. Онищенко [та ін.] ; [за ред. В. О. Онищенка] ; Полтав. нац. техн. ун-т ім. Юрія Кодратюка. - Київ: Центр учбової літератури, 2016. - 599 с.
17. Венгер В.В. Фінанси : навч. посіб. / В.В. Венгер. – К. : ЦУЛ, 2009. – 432 с. Власюк Н.І., Мединська Т.В. Податкова система: навчальний посібник / Н.І. Власюк. – Львів: «Магнолія-2006», 2009. – 230 с.
18. Довгалюк В.І. Податкова система: навчальний посібник / В.І. Довгалюк, Ю.Ю. Ярмоленко. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 360 с.
19. Карлін М.І. Державні фінанси України : навч. посіб. / М.І. Карлін. – К. : Знання, 2008. – 348 с.
20. Карлін М.І. Фінанси України та сусідніх держав : навч. посіб. / М.І. Карлін. – К. : Знання, 2007. – 589 с.
21. Козак Ю.Г. Міжнародні фінанси : навч. посіб. / Ю.Г. Козак, Н.С. Логвінова, В.В. Ковалевський. – 3-тє вид., перероб. і доп. – К. : ЦУЛ, 2007. – 640 с.
22. Колесников О.В. Історія грошей та фінансів : навч. посіб. / О.В. Колесников, Д.І. Бойко, О.О. Коковихіна. – 2-ге вид., перероб і доп. – К. : ЦУЛ, 2008. – 140 с.
23. Теорія фінансів : підручник / За заг. ред. В. М. Федосова, С. І. Юрія. – К. : Центр учбової літератури, 2011. – 576 с.
24. Фінанси підприємства: підручник / Л.О. Лігоненко, Н.М. Гуляєва, Н.А. Гринюк та ін. – К. : Київ. нац. торг.- екон. ун-т, 2006. – 491 с.
25. Чала Н. Д. Бюджетна система України : навч. посіб. [Текст] / Н. Д. Чала, Л. В. Лазоренко - К. : Знання, 2010. – 233 с.
26. Чвалюк А. М. Правові основи формування державного бюджету України: Монографія [Текст] / А. М. Чвалюк - К.: КНТ, 2011. - 224 с.

SYLLABUS

15

Рекомендовані джерела інформації

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ:

1. Верховна рада України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://portal.rada.gov.ua/>.
2. Електронна бібліотека стандартів і нормативів [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.e-gost.org.ua>.
3. Інформаційний портал [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://liga.net>.
4. Інформаційний канал [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://subscribe.ru>.
5. Міністерство економічного розвитку і торгівлі України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.me.gov.ua>.
6. Міністерство фінансів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.minfin.gov.ua>.
7. Національний банк України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.bank.gov.ua>.
8. Національний інститут стратегічних досліджень [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.niss.gov.ua>.
9. Офіційний вісник України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ovu.com.ua>.
10. Правова бібліотека України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.uapravo.net>.
11. Професійна юридична система [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.nau.ua>.
12. Урядовий портал [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua>.

16

Рекомендовані джерела інформації

Якщо Ви бажаєте успішно засвоїти цей предмет, необхідно бути:

- наполегливим, уважним і допитливим;
- креативним і життєрадісним, відкритим для спілкування та дискусій;
- готовим отримувати інформацію і знання з предмету не лише на лекціях, а й у позааудиторний час.

До зустрічі!